

THUỐC CHỪNG NGỪA BỆNH BẠI LIỆT LOẠI UỐNG

NHỮNG GÌ QUÍ VỊ CẦN BIẾT

1 Bệnh bại liệt là gì?

Bại liệt là một bệnh gây ra bởi một loại siêu vi khuẩn. Siêu vi khuẩn này đi vào cơ thể đứa bé (hoặc cơ thể người lớn) xuyên qua miệng. Thỉnh thoảng nó không gây ra bệnh hoạn trầm trọng. Nhưng thỉnh thoảng nó gây ra *bại liệt* (không thể cử động tay hoặc chân). Nó có thể gây chết người nào nhiễm phải nó, thường thì do làm bại liệt các bắp thịt giúp con người thở.

Bệnh bại liệt trước kia là rất thông thường ở trên nước Mỹ. Bệnh đã làm bại liệt và chết hàng ngàn người mỗi năm trước khi chúng ta có thuốc chủng ngừa cho bệnh này.

2 Tại sao phải được chủng ngừa ?

Thuốc chủng ngừa có thể ngăn ngừa bệnh bại liệt.

Lịch sử: Vào năm 1916 dịch bại liệt trên nước Mỹ đã giết chết 6,000 người và làm bại liệt thêm 27,000 người. Vào những năm đầu của thập niên 1950 đã có hơn 20,000 trường hợp của bệnh bại liệt xảy ra mỗi năm. **Việc chủng ngừa bệnh bại liệt đã được khởi sự năm 1955.** Đến năm 1960 số trường hợp mắc bệnh đã giảm xuống còn khoảng 3,000, và đến năm 1979 chỉ còn có 10 trường hợp. Sự thành công của việc chủng ngừa bệnh bại liệt trên nước Mỹ và trên những quốc gia khác đã làm phát khởi nỗ lực trên toàn thế giới để loại mất hẳn bệnh bại liệt.

Ngày nay: Không còn bệnh bại liệt không kiểm chế được nào được báo cáo trên nước Mỹ trong hơn 20 năm qua. Nhưng bệnh này hiện còn là thông thường ở vài nơi trên thế giới. Chỉ cần có một trường hợp bệnh bại liệt từ một quốc gia khác để đem bệnh trở lại nếu chúng ta không được bảo vệ bởi chủng ngừa. Nếu nỗ lực để loại mất hẳn bệnh này trên toàn thế giới được thành công, một ngày nào đó chúng ta sẽ không còn cần thiết phải chủng ngừa. Cho đến lúc đó, chúng ta phải giữ cho con chúng ta được chủng ngừa.

3 Hai loại thuốc chủng ngừa bệnh bại liệt

Có hai loại thuốc chủng ngừa:

IPV (Thuốc chủng ngừa bệnh bại liệt loại khử hoạt tính): Một loại thuốc chích

IPV là loại thuốc chủng ngừa bệnh bại liệt được đề nghị sử dụng cho hầu hết mọi người trên xứ Mỹ.

OPV (Thuốc chủng ngừa bệnh bại liệt loại uống): Loại thuốc giọt, cho vào miệng.

Cho đến gần đây thời thuốc loại OPV đã được đề nghị dùng cho hầu hết trẻ em trên nước Mỹ. Nhưng loại thuốc này không còn được đề nghị sử dụng nữa *trừ những trường hợp có giới hạn.*

Thuốc loại OPV đã giúp chúng ta loại được bệnh bại liệt ra khỏi quốc gia, và hiện thuốc này vẫn còn được sử dụng ở nhiều nơi trên thế giới.

Vietnamese

Cả hai loại thuốc chủng ngừa tạo miễn dịch với bệnh bại liệt, nhưng thuốc loại OPV công hiệu hơn trong việc giữ không cho bệnh lan truyền sang cho người khác.

Tuy nhiên, với một số rất ít người (khoảng một trong 2.4 triệu người), thuốc loại OPV thực sự gây ra bệnh bại liệt. Vì nguy cơ mắc phải bệnh bại liệt trên nước Mỹ ngày nay là hết sức thấp, những nhà thông thạo tin rằng dùng thuốc ngừa bệnh bại liệt loại uống không còn đáng dùng dù chỉ một nguy cơ rất nhỏ đi nữa. **Thuốc chích ngừa bệnh bại liệt *chứng ta dùng ngày nay (IPV) không gây ra bệnh bại liệt.***

Bản Phát biểu Tin Tức Thuốc Chủng Ngừa Bỏ Túc này là nói về Thuốc Chủng Ngừa Bệnh Bại Liệt loại Uống (OPV). Cơ sở cung ứng dịch vụ chăm sóc sức khỏe của quý vị cũng phải cho quý vị bản Phát biểu Tin Tức Thuốc Chủng Ngừa về loại thuốc chủng ngừa bệnh bại liệt loại khử hoạt tính (IPV).

4 Ai phải được chủng thuốc loại OPV và khi nào ?

Thuốc loại OPV không còn được đề nghị cho việc sử dụng thông thường trên nước Mỹ. Thuốc chỉ được dùng trong một số trường hợp:

- (1) Trong chiến dịch tạo miễn dịch đại chúng để kiểm soát sự bộc phát của bệnh bại liệt;
- (2) Cho các trẻ em chưa hề được chủng ngừa bệnh bại liệt có ý định đi du lịch trong vòng 4 tuần lễ đến các quốc gia mà ở đó bệnh bại liệt còn là thông thường. Những trẻ em này có thể được uống liều thứ nhất thuốc ngừa OPV;
- (3) Các trẻ em mà cha mẹ không chấp nhận số các mũi chích được đề nghị. Những trẻ em này phải được chủng hai liều thuốc loại IPV đầu tiên, nhưng có thể được chủng liều thứ ba hoặc thứ tư thuốc loại OPV, hoặc cả hai liều;
- (4) Những người có bị dị ứng nguy đến tính mạng với thuốc trụ sinh neomycin, streptomycin, hoặc polymycin B, hoặc những người có phản ứng dị ứng nguy đến tính mạng với liều thuốc loại IPV. Những người này có thể được chủng với thuốc loại OPV thay vì loại chích.

Nếu quý vị hoặc con quý vị là một trong 4 nhóm người này, xin hỏi người cung ứng dịch vụ chăm sóc sức khỏe quý vị khi nào thì được chủng ngừa. **Quý vị cũng nên hỏi về các nguy hiểm liên quan đến việc chủng ngừa bệnh bại liệt trước khi được chủng thuốc loại OPV.**

Thuốc loại OPV có thể được chủng cùng lúc với các loại thuốc chủng ngừa khác.

OPV Supplement - 1/1/2000

Một số người không nên chủng với thuốc loại OPV hoặc phải chờ đợi .

Những người này không nên chủng với thuốc loại OPV:

- Bất cứ người nào đang dùng dài hạn các loại steroids hoặc bất cứ thuốc gì làm ảnh hưởng đến hệ thống miễn dịch.
- Bất cứ người nào có bệnh ung thư hoặc đang hoặc đang được điều trị với liệu pháp hoá học.
- Bất cứ người nào có bệnh AIDS hoặc bị nhiễm HIV hoặc mắc bệnh khác ảnh hưởng đến hệ thống miễn dịch.
- Nếu bất cứ người nào trong ba nhóm đó sẽ thay tã cho trẻ con hoặc có tiếp xúc gần gũi với đứa trẻ sẽ được chủng ngừa bệnh bại liệt, thì đứa trẻ đó không nên được chủng với thuốc loại OPV.
- Một em bé không nên được chủng ngừa với thuốc loại OPV nếu người nào đó sẽ tiếp xúc gần gũi với em bé (ví dụ như thay tã) chưa hề được chủng với bất cứ thuốc chủng ngừa bệnh bại liệt loại nào.
- Bất cứ người nào đã có phản ứng dị ứng trầm trọng với một liều thuốc loại OPV không nên chủng thêm với liều khác nữa.

Những người này phải chờ đợi:

- Bất cứ người nào đang bị bệnh kha khá hoặc trầm trọng trong thời gian được ấn định để chích ngừa thông thường phải chờ đợi cho đến khi họ hết bệnh trước khi chủng với thuốc loại OPV. Những người bị bệnh nhẹ, như là cảm lạnh, **có thể** được chủng ngừa.

Xin hỏi cơ sở cung ứng dịch vụ chăm sóc sức khỏe của quý vị để có thêm nhiều tin tức hơn.

Có những nguy hiểm nào từ thuốc chủng ngừa loại uống ?

Thuốc loại OPV có thể, rất là hiếm, thực sự gây ra bệnh bại liệt. Vì đó mà tại sao thuốc này không còn được đề nghị dùng cho hầu hết mọi người. Thuốc gây ra nhiều trường hợp bệnh bại liệt mỗi năm (khoảng 1 trường hợp cho 2.4 triệu liều thuốc chủng ngừa) trong những năm mà thuốc này đã được sử dụng. Thuốc loại OPV có thể gây ra bệnh bại liệt cho những người được chủng ngừa hoặc cho những người tiếp xúc gần gũi với họ. Ngày nay, với bệnh bại liệt được kiểm chế trên nước Mỹ, các nhà thông thạo tin rằng thuốc loại IPV có thể bảo vệ trẻ em cũng như người lớn, mà không có nguy hiểm.

Tuy nhiên, thuốc chủng ngừa, cũng giống như bất cứ loại y dược nào, đều có thể gây ra các trục trặc trầm trọng, như là phản ứng dị ứng trầm trọng. *Nguy cơ do thuốc loại OPV gây ra tổn thương trầm trọng, hoặc chết, là vô cùng nhỏ nhoi.*

Phải làm gì nếu có phản ứng trầm trọng ?

Tôi phải tìm xem những gì ?

Hãy tìm xem bất cứ tình trạng bất thường nào, như là phản ứng dị ứng trầm trọng, cơn sốt cao, hoặc cách xử sự bất thường, hoặc các dấu hiệu của sự bại liệt.

Nếu phản ứng dị ứng trầm trọng xảy ra, việc này có thể xảy ra trong vòng từ vài phút đến vài giờ sau khi được chủng ngừa. Các dấu hiệu của phản ứng dị ứng trầm trọng có thể gồm có thở

Vietnamese

khó khăn, yếu đuối, giọng khàn khàn hoặc thở khò khè, tim đập nhanh, nổi mề đai, chóng mặt, xanh xao, hoặc sưng cổ họng.

Nếu các dấu hiệu của bại liệt xảy ra, nó có thể xảy ra khoảng từ một tuần lễ cho đến khoảng một tháng sau khi chủng ngừa. Các triệu chứng có thể gồm có:

- đau các bắp thịt trầm trọng hoặc bị co giật
- yếu đuối
- mất sự cử động ở cánh tay hoặc chân

Tôi phải làm gì ?

- Gọi bác sĩ, hoặc đưa người ấy tới bác sĩ ngay tức thì.
- Nói cho bác sĩ biết việc gì đã xảy ra, ngày và giờ khi việc ấy xảy ra, và hỏi nào việc chủng ngừa đã được thực hiện.
- Yêu cầu bác sĩ, y tá của quý vị, hoặc sở sức khỏe điền vào mẫu Hệ Thống Báo Cáo Trường Hợp Chủng Ngừa Nghịch Hành (VAERS), hoặc đích thân quý vị gọi đến VAERS điện thoại miễn phí ở số 1-800-822-7967.

Báo cáo các phản ứng sẽ giúp các nhà thông thạo học hỏi được các trục trặc có thể xảy ra với các loại thuốc chủng ngừa.

Chương Trình Quốc Gia Bồi Thường Thương Tích do Chủng Ngừa

Trong trường hợp hiếm có mà quý vị hoặc con quý vị có phản ứng trầm trọng với việc chủng ngừa, có một chương trình liên bang có thể giúp đỡ chi trả cho sự chăm sóc cho những ai đã bị tổn hại.

Về chi tiết của Chương Trình Quốc Gia Bồi Thường Thương tích Do Chủng Ngừa (National Vaccine Injury Compensation Program), quý vị gọi số 1-800-338-2382 hoặc viếng thăm chương trình trên mạng thông tin ở địa chỉ <http://www.hrsa.gov/osp/vicp/>

Làm sao tôi có thể học hỏi nhiều hơn ?

- Hỏi bác sĩ hoặc y tá của quý vị. Vị ấy có thể đưa cho quý vị các bản thêm vào cho cập tài liệu chủng ngừa hoặc đề nghị các nguồn tin tức khác.
- Gọi đến chương trình tạo miễn dịch tại sở sức khỏe địa phương hoặc tiểu bang của quý vị.
- Tiếp xúc với Các Trung Tâm về Kiểm Soát Bệnh Hoạn và Phòng Ngừa (CDC) :
  - Gọi số 1-800-232-2522 (Anh ngữ)
  - Viếng thăm Chương Trình Quốc Gia Tạo Miễn Dịch trên mạng thông tin địa chỉ <http://www.cdc.gov/nip>

U.S. DEPARTMENT OF HEALTH & HUMAN SERVICES
Centers for Disease Control and Prevention
National Immunization Program

Vaccine Information Statement
Polio - OPV Supplement (1/1/2000) 42 U.S.C. § 300aa-26

Translation provided by the Minnesota Department of Health